

Homilia
religiosa

2021

Jaume Padrós Selma

HOMILIA RELIGIOSA

Per JAUME PADRÓS SELMA

ORGANYÀ

**Organyà, Fira del llibre del Pirineu
Dissabte, 4 de setembre de 2021**

Excm i Rvdm Monsenyor Joan-Enric Vives, Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra

Molt il·lustre Sra Sílvia Riva González, Ministra de Cultura i Esports del Principat d'Andorra

I. Im Sr. Celestí Vilà Betriu, Alcalde d'Organyà

Sr. Ricard Pérez Llordés, delegat territorial del govern a l'Alt Prineu i Aran

II-Im Sra Josefina Lladós Torrent, Presidenta del Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Sr. Albert Turull i Rubinat, director dels serveis territorials de Cultura a Lleida

Alcalde i alcaldesses de Coll de Nargó, Peramola, la Seu, Regidors d'Organyà, i resta d'autoritats.

Benvolguts vilatans d'Organyà i assistents que heu vingut d'arreu.

Amb profund agraïment i humilitat he acceptat el repte, l'encàrrec. L'honor que Monsenyor Joan-Enric Vives em va donar.

El més lògic, donada la meva condició professional i institucional és que hagués estat l'encarregat de fer una homilia laica. Però, vaig acceptar, en tant que la meva presència és a títol personal i, encara que sé diferenciar en cada moment el paper que em toca no puc ni vull renunciar a totes les condicions i conviccions que he exercit amb el màxim d'honestedat i respecte per al de les altres: com a metge, com a cristià, com a catalanista, com a President del Col·legis de Metges de Catalunya, compromès amb els drets humans i l'entorn, sóc un profund enamorat de Catalunya, i com no podria ser d'una altra manera, amb les seves arrels cristianes i amb la cultura i que es troben tan bé representa Organyà.

No puc fer una homilia sense referir-me al moment pandèmic que estem vivint. L'impacte de l'epidèmia de la Covid-19 sobre les nostres vides i formes de viure i convida ha estat i està sent notable i, a més, ha estat de manera abrupta. Per als professionals sanitaris també ha suposat un gran canvi. Fins fa 1 any i mig, parlar de grans epidèmies ens transportava als llibres d'història. Però, la Covid-19 ens ha sacsejat: una amenaça nova, un trencament, però també un nou repte.

Aquestes mesos han estat especialment difícils per als professionals sanitaris i, un cop més, el seu compromís ha permès salvaguardar una fràgil i malmesa sanitat, però amb costos secundaris -també personals- que a hores d'ara són difícils d'avaluar.

Ho hem viscut en primera línia –sobretot a la primera onada, qui se'n recorda ara de la primera onada ?- amb grans incerteses, sense tractaments específics eficaços i només comptant amb eines de suport que hem aprofitat fins al límit. Com totes les malalties de gran contagi, deshumanitzadora, per quant obliga a l'aïllament de l'afectat. Angoixa augmentada del malalt, de les famílies i del propi equip assistencial per la incertesa de l'evolució i el pronòstic. Un dia, rere altre, enfrontats amb la desproporció entre la demanda i els recursos que disposàvem en les setmanes de punta de l'epidèmia. Hem fet d'escut protector, però especialment anguixats perquè ens enfrontàvem a un enemic invisible sense totes les eines de protecció que ens feia més vulnerables però també i pel mateix motiu, potencials vehiculadors del contagi. Curant, pal·liant i confortant en la màxima intensitat amb un gran allau de persones a atendre, amb els lògics temors a no poder donar abast, a contagiar-nos -i contagiar la

pròpia família- i no poder seguir al costat dels companys. I en moltes ocasions hem estat els que hem hagut de gestionar la mort dels pacients més greus acompanyant-los en la solitud o a patir directament els estralls de la malaltia.

Ara hem entrat en una nova etapa, transcendental i incerta, de certa calma tensa. Amb molts interrogants sobre el futur immediat en una societat que ha patit la mort, dolor i l'isolament i massa acostumada a seguretats imperfectes i, en ocasions infantilitzada. Conviure amb la incertesa, fragilitat i també amb la mort ens havia quedat enrere, i la biologia, la naturalesa correctora, no ens ha ensenyat precisament la cara més naïf a la que estàvem més avesats.

Haurem de reinventar-nos des de la humilitat. Tampoc ens hauria de costar tant, l'home és el ser viu amb més capacitat d'adaptació i supervivència; però ens reesituem en un altre escenari que es mostra inestable.

Què vol dir tornar a la 'normalitat' ? Quina normalitat ? No pas la que teníem encara no fa ni dos anys. I, durant quant temps ? Encara no tenim més respostes. Però ben segur que ho superarem. Però, serem capaços d'aprendre ?

Hem resistit bé per moltes causes i factors. Vull assenyalar un d'ells: el nostre sistema sanitari que està orientat i pensat per atendre tots els ciutadans sense importar la seva condició, classe o origen. El valorem prou, més enllà dels aplaudiments diaris ? Em preocupa que durant aquests anys, la societat a la que serveixen aquests professionals, a través dels seus representants polítics ha menystingut el servei públic que més i millor ha cohesionat aquesta societat, ignorant que els resultats exitosos en salut s'han basat fonamentalment en el compromís ètic d'aquests professionals, no pas en els recursos que s'hi aboquen.

La nostra fràgil sanitat competeix en resultats amb les millors del món a costa de tractar molt malament els seus metges i els altres professionals. I després d'aquest primer impacte epidèmic aquests es troben esgotats físicament, psíquicament i emocional. I em temo que aquells agraïts aplaudiments dels nostres conciutadans es transformin en bon poc temps en manifestacions de malestar i enuig quan aquests comprovin que molta activitat programada es retardarà com ja està passant. O en denúncies contra la baula més feble davant una frustració lògica.

Durant aquests mesos, s'ha expressat el millor de la nostra societat i la seva capacitat d'empatitzar amb els que més patien. Cal que siguem capaços en aquest futur immediat, ara que ja disposem d'una eina preventiva bastant eficaç com és la vacuna, les vacunes, que aquesta normalitat nova ens mantingui amb capacitat de resiliència, d'empatia i comprensió mútua. Moltes coses no seran millors, algunes hauran empitjorat per a una bona part dels nostres conciutadans, i altres que ja s'havien mostrat injustes abans de la crisi han reaparegut amb més crueltat. Cal que en aquesta nova normalitat repensem col·lectivament quin sistema de valors i d'organització social i política volem. I els cristians tenim molt a dir.

Aquesta nova normalitat està plena també, i de manera paradoxal, de grans oportunitats individuals i col·lectives. Intentem treure profit dels països que s'han preparat millor, i molt de la nostra experiència, de l'adaptabilitat i dels canvis que haurem de retenir. Invertir en sanitat enforteix i estimula el progrés. La sanitat és font de riquesa directa: genera salut i benestar objectius, gent sana i protegida; és el servei públic que cohesionava més socialment, sobretot en temps de crisi; es basa en valors, en codis d'ètica, en situar la persona en el

centre de l'acció; és creadora de llocs de treball directes i indirectes i és generadora de recerca i de nous coneixements. Invertir decididament en sanitat i en lideratge dels professionals sanitaris ara no és una qüestió de satisfer unes legítimes reivindicacions sindicals o gremials, ni de compensar l'immoral dèficit de finançament. És una aposta segura per a un país que haurà de construir un futur millor en un món globalitzat on la salut també haurà de ser global.

Quan jo era petit, sovint sentia com al·locució o frase feta allò de 'això era com abans de la guerra', com un recurs que explicitava comparativament que abans de la guerra (civil) es vivia millor. A partir d'ara, a la nova normalitat -diguem-li realitat- hi haurà una substitució, parlarem de 'com eren les coses abans de la Covid-19'. Intentem no ancorar-nos en la nostàlgia, assumim el dolor, la pèrdua, el patiment, els errors i les mancances per no haver-los de viure un altre cop i encarem el futur amb determinació.

Som els ciutadans del món que vivim millor i les generacions d'europaus que hem viscut més temps sense pandèmies ni guerres. Hem d'aprendre i repensar viure amb més senzillesa, comptant amb la limitació de recursos que té el Planeta. Els metges estem habituats a gestionar les incerteses dels altres però, com ens costa fer-ho amb les pròpies !. Acceptem nosaltres i tots la nostra fragilitat i la fragilitat del món i el fet que aquest ja no és l'entorn immediat, és el món global. La salut és global. Res del que passa a 10.000 Km ens ha de ser aliè.

Amics, el concepte de salut ja no és només individual, ja no és com deia Jordi Gol en aquella definició que va encunyar l'any 1976 el Sisè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana 'Una manera de viure autònoma, solidària i joiosa'

Fugim de les solucions fàcils a problemes complexos. No hi ha receptes màgiques. Però, si bé és cert que la globalització sovint només s'ha plantejat des dels governs en termes econòmics marginant sovint als individus, com assenyala el Papa Francesc, i fent augmentar les desigualtats, no caiguem i no deixem caure els nostres governants en les solucions fàcils populistes que són l'avantguarda dels posicionaments naïfs o bé de totalitarismes o feixismes.

Defensem la veritat des del compromís solidari. Actuem en sentit col·lectiu, en la defensa del bé comú i l'interès general. No deixem que això només interpel·li els qui ens representen o en manen. Fem que la moral de la col·lectivitat es solidifiqui a través de les nostres accions privades.

Mirem d'aprofundir en els aspectes que també ens ha brindat aquest temps de crisi: enfortir la nostra vida interior i solidificar les relacions socials. I sapiguem aprendre mantenir instants de contemplació d'aquesta vida interior i del món que ens envolta. No només en la recerca del transcendent, de Déu, sinó també `per saber-nos retrobar a nosaltres mateixos. També per saber viure i trobar la pau necessària. Revaloritzem les petites coses que potser havíem banalitzat: ser agraïts, tenir cura de nosaltres i dels altres. Recuperem aquests espais. Aprenuem la lliçó.

I sapiguem trobar Déu en aquests espais. Perquè admitem-ho: quan som en crisi com la que estem vivint, tot es mou, també la nostra Fe pot i ha trontollat. On és Déu. Oh ! el silenci de Déu ! O potser no sabem bé cercar-lo.

En aquesta pandèmia hem vist i viscut el mal absolut, però també hem viscut el bé absolut. Us podria –tots podríem- explicar centenars d'experiències viscudes

de lliurament anònim i abnegat cap els altres per part de moltes persones. Era el Bé absolut, on era Déu.

Com es tracta d'una Homilia, us vull traslladar el testimoni personal de la meua Fe. Per a mi, la clau de tot per entendre-la està en el Crist a la Creu en els Evangelis de Marc i Mateu: "Déu meu, per què m'has abandonat" ? I, a continuació "Pare, confio el meu alè en les teves mans". Davant la desesperació, la nostra Fe reposa en la confiança i esperança que són motors de construcció del Bé.

Mirem de saber discernir el que és essencial del que és accidental. I sapiguem trobar com apunta lúcidament Francesc Torralba allò que és imprescindible, allò que ens fa més genuïnament humans i fraternalment germans. Des de la senzillesa i la humilitat, empatitzem amb el que tenim al costat i fugim del soroll consumista superficial que tant ens bombardeja

I per últim, no ens preocupem tant d'exigir coherència i practiquem-la. No ens preguntem tant què pot fer el govern per nosaltres, ara més que mai ens hem d'interpel·lar i a les nostres consciències si cadascun de nosaltres estem donat el millor.

I ara acabo retornant a l'Evangelista Mateu amb la paràbola dels Talents. Em fascina per la seva força ètica, més enllà de la condició de creient o no. No ens lamentem del temps que ens ha tocat viure. Vivim-lo perquè és el que ens ha tocat i amb maduresa i intensitat, cada instant, amb sentit de la responsabilitat i amb el compromís de donar el millor de cadascun de nosaltres, amb la màxima capacitat que ens és donada per servir millor a la col·lectivitat. Reivindiquem el talent i la meritocràcia –no entesa com habilitat tècnica- sinó com a global condició personal. Reivindiquem-ho com a valor. La volatilitat del nostre món precisa això ara i més que mai. I Catalunya, immersa també en altres crisis, també.

Finalment: els que encara no hagueu fet: vacuneu-vos. Per responsabilitat i per solidaritat. Per sortir-ne aviat. Confiant i amb esperança.

Moltes gràcies.

ORGANYA